

ABDULLAH TUKAY

*Aytkali NARIKOV**

Aktaran: Dinara DUİSEBAYEVA

Kazak Türkçesi ile:

Ғабдолла Тоқай

Болмас бұған ешкімнің де таласы,
Қазақ, татар бір атаның баласы.
Абай, Тоқай ағайынды ақындар,
Егіз елдің екі бірдей данасы.
Осы Орал Тоқайға ашып құшағын,
Жеңілдетгі ауыр дертін құсаның.
Ақ Жайықтың кәусар суы шипа боп,
Жетілдірді жас баланың күш-әлін.
Туыс болса, дерсің қалай жат ұлы,
Дарындылар дархандардың жақыны.
Ғабдолланың жанын сақтап қалды ғой,
Қазақтардың көмеші мен қатығы.
Досың болсын жан сырыңды ұғарлық,
Уәде берсе, сол сөзінде тұрарлық.

Transkripsiyonu:

Ġabdolla Toqay

Bolmas buğan eşkimniñ de talası,
Qazaq, tatar bir atañıñ balası.
Abay, Toqay aǵayındı aqındar,
Egiz eldiñ eki birdey danası.
Osı Oral Toqayǵa aşıp quşaǵım,
Jeñildetti avır dertin qusanıñ.
Aq Jayıqtıñ kävser suvı şıpa bop,
Jetildirdi jas balanıñ küş-älin.
Tuvis bolsa, dersıñ qalay jat ulı,
Darındılar darhandardıñ jaqını.
Ġabdollanıñ janın saqtap qaldı ğoy,
Qazaqtardıñ kömeşi men qatıǵı.
Dosıñ bolsın jan sırıñdı uǵarlıq,
Uväde berse, sol sözinde turarlıq.

* Aytkali Narikov, 20 Haziran 1940 tarihinde Kazakistan'ın Batı Kazakistan ili, Taskala ilçesi, Şiryavskoye kasabasında doğdu. 1968 yılında Oral (Uralsk) Pedagoji Enstitüsünden mezun oldu ve gazeteci olarak çalışmaya başladı. Taskala ilçesinin "Saygın Vatandaşı" unvanına layık görülen şairin ilk şiirleri, 1969 yılında Kazakistan'ın genç şairlerinin "Genç Kervan" adlı birliğinin külliyyatında yer aldı. Dönemin önemli kurumlarından olan "Jalın" (Alev) yayınevince *Jürek Tolkindarı (Gönül Dalgaları)* adlı şiir kitabı yayımlandı. *Kök Maysa (Çimen), Samal (Meltem), Sagınış (Özlem)* ve çocuklar için kaleme alınmış *Erkin Eseyip Keledi (Erkin Büyüyor)* adlı kitapları vardır. Şairimiz, 1972 yılında gerçekleşen Kazakistan Cumhuriyeti Genç Şairler Festivali diplomasının ve Kazakistan Yazarlar Birliği ile Kazakistan Gazeteciler Birliği ödüllерinin sahibidir.

Татар достар, айтпассыңдар қате деп,
Тоқайды біз шайыр етіп шығардық.
Білдік біздер толысарын-толарын.
Бала Тоқай, дана Тоқай боларын.
Бұл өмірден тым ертерек өтті деп,
Қайғырумен күн кешуде Оралым.
Мұны бардың, жүрегінде жыры бар,
Жырың болса, ел де саған бұрылар.
Шын достықты өсиет қып кетті ғой,
Абай менен Тоқай сынды ұлылар.
Кездеспесін халқымызға тосын сын,
Достық ізі әрі-бері жосылсын.
Матур қыздар ұлдарыма жар болып,
Төскейде мал, төсекте бас қосылсын!

Tatar dostar, aytpassıñdar qate dep,
Toqaydı biz şayır etip şığardıq.
Bildik bizder tolısarin-toların.
Bala Toqay, dana Toqay boların.
Bul ömirден tim erterek ötti деп,
Qayğıruvmen күn keşüvde Oralım.
Muñı bardıñ, jüreginde jırı bar,
Jırıñ bolsa, el de sağan burılar.
Şın dostıqtı ösiyet qıp ketti ғой,
Abay menen Toqay sıñdı ulılar.
Kездеспесin halqımızğa tosin sın,
Dostıq izi äri-beri josılсын.
Matur qızdar uldarıma jar bolıp,
Töskeyde mal, төсекte bas qosılсын!

Türkiye Türkçesi ile:

ABDULLAH TUKAY

Olmaz şu gerçeğe kimsenin itirazı,
Kazakla Tatar bir babanın çocukları.
Abay ile Tukay kardeş şairler,
İkiz halkın onlar iki bilgesi.
Şu Ural¹ Tukay'a açıp kucağını,
Hafifletti sızısını hasretin.
Ak Yayıq'ın can bahşeden suyu şifa olup,
Olgunlaştırdı güçlendirip körpe çocuğu.
Kardeşse eğer, diyebilir misin ona yabancı,
Yetenekliler cömertlerin yakını.
Abdullah'ın hayatını kurtardı,
Kazakların ekmeği ile yoğurdu.
Dostun olsun yürek sırrını anlayacak,
Söz verdiğinde sözünde duracak.
Ey, Tatar dostlarım, yanlışır demezsiniz,
Desek size: "Tukay'ı biz şair yaptık."

1 Oral: Kazakistan'ın kuzeybatısında bulunan bir şehir.

Biliyorduk biz onun olgunlaşacağını
Çocuk Tukay'ın bilge Tukay olacağını.
Çok genç yaşta hayata göz yumdu diyerek,
Yasını tutup mahzun yaşıyor Ural'ım.
Hüznü olanın kalbinde şiiri de olur,
Şiirin varsa halk da sana dönüp bakar,
Gerçek dostluğu hep nasihat etmiştir,
Geçmişteki Abay ile Tukay gibi ulular.
Karşılaşmasın halkımız ani bir imtihanla
Dostluk izi karşılıklı gitsin gelsin aramızda,
Birlik içinde olalım, birlikte iş yapalım,
Matur² Tatar kızları Kazak yiğitlerine yâr olup,
Gençlerimiz yuva kurup çoğalsın.

2 Matur: Güzel.